

Onbeş günlük

DÜRTÜM

TKP. Yayın Bürosu

Bütün Ülkelerin proleterleri, birleşiniz!

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİNİN ENFORMASYON BÜLTENİ

Sayı 13 (125)

15 Temmuz 1974

1. TKP MK POLİTİK BÜROSU'NUN AÇIKLAMASI

2. GERİCİLERİN YENİLGİSİ

BU SAYIDA: 3. HAŞHAŞTA: İLERİCİ GÜÇLERİN BAŞARISI

4. GERİCİLERİN İŞÇİ SINIFINA SALDIRISI

5. SOVYET - AMERİKAN İLİŞKİLERİ

AÇIKLAMA

15 Temmuzda Kıbrıs'ta bulunan ve Atina'daki faşist cuntaya bağlı Yunanistan'lı subaylar Makarios hükümetini askeri bir darbe ile devirmeye giriştiler. Faşist Yunan cuntasının arkasında da NATO ile Amerikan emperyalizmi var. Yani Kıbrıs'ın bağımsızlığına, halkın seçtiği hükümeti kanlı bir darbe ile devirmek istiyenler Atina'daki faşist cunta, NATO ve Amerikan emperyalizmidir. Emperyalizmin niyeti Kıbrıs'ı Yakın Doğu halklarına, Türkiye, Yunanistan ve Arap halklarına karşı askeri, politik bakımlardan bir NATO üssü haline getirmektir.

Kıbrıs emekçilerinin devrimci partisi AKEL ve başkan Makarios taraftarları Adanın bağımsızlığını, halkın demokratik haklarını savunmuşlar, emperyalizmin üslerinden arınması için uzun yıllar çetin bir savaş yürütmüşlerdir.

Amerikan emperyalizminin, NATO'nun, Yunan cuntasının amacı Enosisi gerçekleştirmek, yani Kıbrıs'ın bağımsızlığına son vermek ve onu bir NATO üssü haline getirmektir. Böylece NATO'nun, emperyalizmin elinde halkın demokratik haklarına ve ulusal bağımsızlığa karşı kanlı faşist darbeler tertipleyen askeri bir saldırısı örgütü olduğu gerçeği bir daha doğrulanmıştır.

Kıbrıs'taki faşist darbe ile Yakın Doğu, Balkanlar ve Avrupa'da gerginlik birdenbire artmıştır. Türk ve Yunan orduları alarma geçirilmiş, bir harp ve çatışma tehlikesi artmıştır. Emperyalizm ve onun emrindeki Yunan cuntası Kıbrıs'taki darbe ile aynı zamanda soğuk harbi körüklemiş, barıştan ve gerginliğin azalmasından yana güçlenen gelişmeyi de baltalamak istemiştir.

Yunanistan'da faşist cunta, Yunan halkının ulusal ve sosyal kurtuluş savaşını bastırmak ve hedefinden saptırmak için fırsat elde etmiştir.

Türkiye'de eldeki kısıntılı demokratik hakları daha da budamak, hükümeti zor duruma düşürmek istiyen azılı gerici ve işbirlikçi çevrelerin, militarist klig'in harp ve gerginlik psikozundan istifade etmeleri için elverişli bir ortam yaratılmak istenmiştir.

Kıbrıs'taki emperyalist-faşist saldırıyı önlemenin yolları vardır. Avrupa'da ve dünyada emperyalizmin elini bükecek barışçı devrimci güçler mevcuttur. Bunların başında sosyalist ülkeler geliyor.

Sovyetler Birliği'nin Kıbrıs'ın bağımsızlığını ve halkın seçtiği hükümeti savunmadan yana tutumu kesindir. Sovyetler Birliği'nin ve öteki sosyalist ülkelerin bu tutumları gözönünde tutulmadan

emperyalizmin ve Yunan cuntasının bağımsız bir devlet olan Kıbrısalındırısını Ada halkı, bağımsızlık, demokrasi ve barış yararına çözümlemeye imkân yoktur. Bugünkü koşullarda Kıbrıs Türklerine de tarihsel bir sorumluluk düşüyor. Kıbrıs'ın bağımsızlığını, tarafsızlığını savunan, emperyalizme karşı cephe alan, demokratik hakları genişletmek istiyen AKEL partisini, Makarios hükümetini ve bütün rum yurtseverlerini desteklemek, onlarla birlikte ortak düşmana, emperyalizme, NATO'ya ve Yunan faşist cuntasına karşı savaşmak Kıbrıs Türklerinin de, Türkiye'nin de menfaatlerine uygundur. Kıbrıs Türkleri için de tek çıkar yol adanın bağımsız olması, bütün dış müdahalelerden, emperyalizmin, NATO'nun baskısından ve üslerinden arınmasıdır.

Bütün Türk yurtseverlerinin ve örgütlerinin ödevi, faşist saldırılara karşı savaşta omuzomuza vermektir.

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ

MERKEZ KOMİTESİ

YUNANİSTAN KOMÜNİST PARTİSİNİN BİLDİRİSİ

Amerikan emperyalizminin uydusu faşist Yunanistan cuntası Kıbrıs'taki emperyalist darbenin tertipçisidir. Kanlı müdahaleyi cunta yapmıştır. Atina cuntasının faşist subayları, Yunanlı muhafiz alayı görevlileri, EOKA-2 terörüstleri kanlı darbeyle Kıbrıs'ın toprak bütünlüğüne ve ulusal bağımsızlığına saldırdılar. Kıbrıs halkını faşizm boyunduruğu altına almak istiyorlar. Darbeciler adayı emperyalizmin ve NATO'nun sıçrama tahtası yapmak istiyorlar.

Kıbrıs halkı cuntanın kaba müdahalelesine, Amerikan emperyalizmine ve NATO'ya karşı cesur bir savaş veriyor. Bağımsızlığı, egemenliği, demokrasiyi, adanın toprak bütünlüğünü ve ulusal kazanımlarını savunuyor. Kıbrıs ve Yunan halklarının ortak düşmanlarına karşı mücadele ediyor.

Yunanistan işçi sınıfını, gençliğini ve bütün rum halkını tüm varlığı ile Kıbrıs halkın haklı savaşıyla dayanışmaya çağrıyoruz.

Yunan halkın ordu saflarındaki evlâtlarını, yurtsever er ve subayları, ulusal görevlerini yerine getirmek, cuntanın yeni cinayetlerini önlemeye ve bütün halkla birlikte Kıbrıs halkını ve onun bağımsız Cumhuriyetini savunmaya, cuntanın devrilmesi için, Amerikan egemenliğinden kurtulmak için ve ulusal bağımsızlık için savaşa çağrıyoruz.

Bugünkü ağır sınavda bütün politikacıların ödevi, halkın isteklerine uyarak, birliğin sağlanması ve savaşın güçlenmesine katkıda bulunmak, Kıbrıs halkın haklı savaşını ve birliğini desteklemek ve Yunanistan cuntasını aşağı ederek, Yunanistanın kurtulmasını sağlamaktır.

KIBRIS İLERLİ EMEKÇİLER PARTİSİ AKEL'İN ÇAĞRISI

Yurtsever Kıbrıs halkı,

Atina'daki faşist diktatörlük rejimi, Kıbrıs'taki silâhlı kuvvetlerihi harekete geçirerek Kıbrıs'ın içişlerine kabaca müdahale etti ve Cumhurbaşkanı Makarios yönetimindeki yasal demokratik hükümetimizi devirip yerine bir kukla hükümeti getirdi. Tepeden tırnağa silâhlı Yunan askerleri Cumhurbaşkanlığı sarayını Başpiskoposluğu, radyo evini ve posta binasını işgal ettilerse de Cumhurbaşkanı Makariosu ve hükümet üyelerini, AKEL yöneticilerini tevkif edemediler, öldürmediler. Yurtsever güçler, Makarios taraftarları Kıbrı-

sın önemli merkezlerini kontrolleri altında bulundurmaktadır. Faşistlerin saldırısına karşı halkın direnişi güçleniyor.

Darbucilerin, adada duruma hakim olamadıklarını, Lefkoşa radiosundan yapılan tehdit dolu çağrılar da ispatlamaktadır. Darbeciler halkı evlerinden dışarıya çıkmamaya çağrırmaktadır. Lefkoşa radiosunun verdiği haberlere inanmayınız. Bu radyo darbecilerin kontrolündedir. Bunların yalancılığını Makariosun öldürülüğünü ilan etmelerinden sonra bütün dünya anlamış oldu.

Kıbrıs İlerici Emekçiler Partisi AKEL, faşist darbeyi kesinlikle kınamakta ve olayları büyük bir ilgiyle izlemekte, halkın Cumhurbaşkanı Makarios etrafında birleşerek darbecilere karşı kararlı bir mücadeleye çağrırmaktadır.

Kıbrıs halkın büyük dostu Sovyetler Birliği ve yer yüzündeki bütün ilerici güçler demokratik hükümetini, ulusal bağımsızlığını ve devrimci kazanımlarını savunan Kıbrıs halkıyla dayanışma halinde dir.

Darbucilerin sonu hiçte iyi olmuyacaktır. Faşizm başarıya ulaşamayacak, yenilecektir, Zafer Kıbrıs halkınındır.

Yaşasın Kıbrıs halkı ve onun yasal Cumhurbaşkanı Makarios.

Yaşasın Kıbrıs halkının haklı savaşı,

Yaşasın Kıbrıs,

Kahrolsun Kıbrıs halkına Atina cuntası ve emperyalizm tarafından dayatılmak istenen faşist cunta.

TÜSTAV

GERİCİLERİN YENİLGİSİ

Anayasa Mahkemesi, Af Yasasının'da politik tutukluları kapsam dışı bırakan 5. maddenin "A" bendini iptal etti. Böylece Sıkıyonetim döneminde faşist biçimde hükümetlerce kapatılan Türkiye İşçi Partisi genel başkanı Behice Boran ve arkadaşları, birçok yazar, çevirmen ve gazeteci özgürlüklerine kavuştular.

Anayasa Mahkemesi'nin bu iptal kararı herseyden önce ulusal demokratik hedeflere yönelik bir savaşın başarısıdır. Halkımız, TKP, işçi sendikaları, aydınlar, yazarlar, bilim adamları, CHP'li milletvekilleri bu uğurda geniş bir kampanya yürüterek direndiler. Yurt dışındaki işçilerimiz, kurdukları ilerici örgütler bu savaşın daha bilinçli, örgütlü sürdürülmesi için Avrupa Af Komitesini oluşturdu- lar. Halkımızın ulusal ve sosyal kurtuluşu için savaşan ilericileri, yurtseverleri zindanlarda çürütmek isteyen gericilerin halk düşmanı politikalarına karşı öngül bir savaş yürüten TKP gericilerin saldırısı karşısında halkı uyardı ve yığınların örgütlenmesini etkiledi. Halkçı, Atatürkçü, sosyalist ve komünist güçlerin bu savaşı, emperyalizme bağlı işbirlikçileri yeni bir yenilgeye daha ugrattı.

Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararının yürürlüğe girmesiyle halk düşmanı politikalarını daha da açığa vuran Demirel-Feyzioğlu ve Türkeş gibi gericiler saldırlarını daha da yoğunlaştırdılar. Anayasa Mahkemesi'ne karşı saldırıya geçtiler. Hukuk ilkelerini ayakları ~~xx~~ altına alan, binlerce halk evladını zindanlarda çürütmek isteyen Demirel, "istedigimi af ederim, istemedigimi etmem Anayasa Mahkemesi de ne oluyormuş" diyerek, politik tutukluların affını engellemek için gericileri birliğe çağrırdı. MSP genel sekreteri Gündüz Sevilgen ve 40 milyon liraya oylarını satarak gericilerle işbirliği yapanlar, Anayasa'nın halk tarafından oylandığını görmezden gelerek, "Anayasa Mahkemesi Meclisin Üstünde bir kuruluş degildir" diyerek politik

tutukluların serbest bırakılmasına karşı olduklarını bir kez da gösterdiler.

Meclisten geçirdikleri Af Yasasıyla devlet hazinesini soyanları işkenceleri af ettiren bu gericilerin Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararına saldıruları, ilerici kuruluş ve örgütler, işçi sendikaları tarafından sert tepkiyle karşılandı.

Türkiye Mimar ve Mühendis Odaları bir bildiri yayınınyarak, politik tutukluların aftan yararlanmasını engellemek için bütün olanaklarını harekete geçiren sermaye çevrelerinin, gericilerin şimdi Anayasa Mahkemesi'ni ~~hukuk dışı~~ bir kuruluş olarak göstermek çabası içinde olduğunu belirtti. DİSK, Bağımsız sendikalar, Türk-İş tabanı Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararını gericiliğin yeni bir yenilgisi olarak nitelendirdiler.

Batı Berlin Türk Toplumcular Ocağı, Türkiyeli Öğretmenler Derneği, Türkiyeli Demokratik İşçi Derneği ve Türkiyeli Akademisyenler Derneği bu konuda ortaklaşa yayınladıkları bir bildiride şunları belirtiyorlar: "Yurt içinde ve dışında politik tutuklulara özgürlük için savaşan yurtsever, halkçı, komünist, sosyalist ve sosyal-demokrat güçlerin oluşturduğu eylem cephesi, emperyalizme bağlı gericileri yeni bir yenilgiye daha ugrattı. Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı halkımızın kazanımıdır. Bu kazanımları savunmak, daha da ileri götürmek için savaşalım. Sıkıyonetim ve Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kaldırılması, 141, 142 ve 146. gibi faşist maddelein iptal edilmesi için savaşalım."

Bu yöndeki savaşı güçlendirmek tüm demokratik güçlerin eylem birliğine bağlıdır. Örgütü bilinçli savaşmak demek, gericilerin yenilgi sürecini hızlandırmak demektir.

HAŞHAŞTA: İLERİCİ GÜCLERİN BAŞARISI

Ecevit hükümeti, Sıkıyönetim döneminde Amerikanın isteğiyle faşist biçimde Erim hükümetince yasaklanan haşhaş ekimine ve afyon üretimine 7 ilde yeniden başlanması kararlaştırdı. Haşhaş ekimine konan yasağın kaldırılması, geçimini afyona bağlayan 1 milyondan fazla üreticinin, halkımızın, işçi sendikalarının, ilerici güçlerin ulusal menfaatlerine uygun, bağımsız bir dış politika izlenmesi yönünde yürüttüğü savaşın bir sonucudur. Amerikan emperyalizminin ve yerli ortaklarının yeni bir yeri sağlıyor.

DİSK, Bağımsız sendikalar, Türkiye Mimar ve Mühendisler Odası, Yüksek Ziraat Mühendisleri Odası, Orman Mühendisleri Odası, Türk-İş tabanı hükümetin haşhaş konusundaki tutumunu olumlu karşıladıklarını ve bundan böyle de Ülke ve halkımız yararına atılacak her adının destekleneceğini belirttiler. Yüksek Ziraat Mühendislerinin bu konudaki açıklamasında şöyle deniyor: "Ecevit hükümeti ekici yılının, halkımızın isteğine uyarak haşhaş ekimine izin verdi. Bu ulusal menfaatler açısından atılmış olumlu bir adımdır. Türkiye'nin ekonomik bakımından kalkınmasının ön koşulu, yabancı emperyalist tekellere bağımlılığa son vermek, yeraltı ve yerüstü servetlerimizin yağma edilmesini önlemektir".

Ecevit hükümetinin 7 ilde haşhaş ekimine izin vermesinden sonra, Amerikan emperyalizminin Türkiye üzerindeki baskuları, tehditleri daha da şiddetlendi. Amerikan Senatosu Türk hükümetini bu karardan vazgeçirmek için sözümona "ekonomik yardımçıları" kesti. "New-York Post" gazetesinde çıkan ve Pete Hamili imzasını taşıyan bir yazında, Türkiye'deki haşhaş bölgelerinin B-52 tipi ağır bombardıman uçaklarıyla bombalanması istendi. Yazında bu bombardımanların haşhaş ekimine devam edildiği taktirde 3 ayda bir yapılması önerildi.

Amerikan emperyalizminin bu baskısı, yardım adı altında memle-

ketimizde giren Amerikan sermayesinin amacının ülkemizin ekonomik gelişmesini engellemek, bağımsızlık hareketini baltalamak, ülkenin bir sömürgealanı ve NATO'nun askeri üssü olarak tutmak istediğini bir kez daha doğruluyor. Halkımız, Amerikan emperyalizminin baskısına boyun eğmemek, ikili kölelik anlaşmalarının temelden bozulmasına, topraklarımızdaki Amerikan askeri üslerinin kaldırılmasını, NATO'dan çıkışmasını, ordunun NATO komutasından alınmasını, bağımsız bir dış politika izlenmesini istemektedir.

TKP, halkımızın bu istek ve istemlerini eylem programına, politikasına köşe taşı yapmıştır.

GERİCİLERİN İŞÇİ SINIFINA SALDIRISI

İskenderun Demir Çelik fabrikasında çalışan ve haklı isteklerinin verilmesi uğrunda direnen işçilerin MSP'li işçileri bakanı Asiltürkün emriyle polis saldırdı, tutukladı. Patronlar işçileri toptan işten çıkardı. 8 Temmuzda polisin düzenlediği bir baskın sırasında Yapım-İş sendikasında görevli Songü Kara ile dört arkadaşı tutuklanarak karakola götürüldü. Üstenciler ise 3 bin işçinin işine son verdiler.

Gericilerin bu baskısı ve terörü karşısında hükümetin kayıtsız davranışını kınayan işçiler, sunları belirtiyorlar: "İş kazaları görülmemiş ölçüde artmıştır. Yıllık ücretli izin söz konusu değildi. Sendikal haklar çiğnenmektedir. Patronların kurdukları ve Türk-İş başlarının destekledikleri naylon sendikaların işçilerle bir ilişkisi yoktur. Polisin kordonu altında çalışmaya zorlanıyoruz. Baskı ve terör günlük olaylar haline gelmiştir. Biz, hükümetin bu konuda ciddi tedbir almasını, işçi sınıfına karşı yapılan baskılara derhal son verilmesini istiyoruz.

— Ankara'da 6 bin 500 Belediye işçisinin ücretlerinin artırılması

yalışma şartlarının iyileştirilmesi uğrunda yürüttükleri direniş polisin saldırısıyle bastırılmak istendi. Bu saldırı sonucunda birçok işçi tutuklandı ve karakola götürüldü. Polisin saldırısı karşılıkta başkent sokaklarında barikatlar kuran işçilere, MİP'li işçileri bakanının emriyle polis ateş açtı.

Gericilerin bu saldırısını sert bir dille kınayan İstanbul ve İzmir Belediye işçileri Ankara'daki arkadaşlarına karşı uygulanan baskın ve teröre derhal son verilmesini, Ankara Belediye işçilerinin haklı isteklerinin yerine getirilmesini istediler, aksi takdirde direnişe gececeklerini bildirdiler. Genel-İş sendikası, DİSK ve Bağımsız sendikalar olayı sert bir biçimde kınarken, Türk-İş başkanlarının susması, işçi sınıfına karşı baskı ve terör uyguluyan gericilerin yanında yer aldıklarını, onlarla işbirliği yaptıklarını doğrulamaktadır.

--- İzmirde Kimya İşçileri Sendikası yöneticilerinden Ümit Toka ise öldürdü. Bu olay, gericilerin, militaris kılığın, patronların, Türk-İş başkanlarının işçi sınıfının savaşını ezmek için komandoluğa devam ettiklerini göstermektedir. İşçilerin yoğun bir şekilde DİSK'e akın etmesini ve Türk-İş'in parçalanmasını önlemek için çeşitli provokasyonlar tertipleyen Halil Tunç ve gurubu işçi sınıfına ihanet politikalarını tamamen açığa vurdular.

İlerici sendikalar, DİSK, Bağımsızlar ve Türk-İş tabanı Ümit Toka'nın öldürülmesinin derhal açılığa kavuşturulmasını, suçluların cezalandırılmasını istediler.

SOVYET-AMERİKAN İLİŞKİLERİ

Amerikan Cumhurbaşkanı Nixon'un Sovyetler Birliğine yaptığı ilk bir haftalık ziyaret sona erdi. Sovyetler Birliği Komünist Partisi

genel sekreteri Brejnev ile Nikson arasında yapılan görüşmelerden sonra bir Sovyet-Amerikan Ortak Bildirisı yayınlandı. Ortak Bildiride, tarafların, dünyada barışın güçlendirilmesi, ve gerginliğin azalması yönünde çaba harcayacakları, Avrupa ve Akdeniz bölgesindeki silâhlı kuvvetlerinde indirme yapmak için görüşmeler yapacakları, Orta Doğu sorunun barışçıl yillardan çözümlenmesi ve Avrupa İşbirliği ve Güvenlik Konferansının başarıyla sonuçlanması için olumlu girişimlerde bulunacakları belirtildiştir.

Ayrıca, yer altında yapılan nükleer denemelerin 1976 yılının Nisan ayından itibaren yasaklanmasını öngören bir protokol de imzalanmıştır. Protokolde, iki ülkenin de ~~mek~~ stratejik hücum ve savunma silâhları sistemlerinde sınırlandırma ve indirme yapmak için temaslara devam edilmesi önerilmekte ve "silâhlanma yarışının önlenmesi dünya barışı için büyük bir kazanım olacaktır" denmektedir.

Bu olumlu sonuçlar, Sovyetler Birliğinin izlediği barış politikasının bir başarısı sayılmaktadır.

TÜSTAV